

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 "
 Helyben bálhos hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 kedd utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kóriratok visszaadása
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

Vér és könny.

A könny az asszony fegyvere. Férfi ne sirjon, mert nyulszívűnek fogják mondani. Nagy dolog az, amikor a férfikönnynek a bátor arcokon is léjogosultságuk van.

Szécsényben egy férfi megölte a felesége kedvesét. Intelligens, jogtudó ember: ügyvéd. Nagyon jól tudhatta és tudta is tettének következményeit. Még ott volt kezén a lecsapódott revolver füst, mikor följelentette magát. Letartóztatták. Töröltette magát az ügyvédi testületből. A felesége megindította ellene a válópert. És most, mikor a véres dráma az esküdtek előtt van, amikor mindenkinek felelnie kell tetteiért, könnyáradat veszi körül az egész jelenetet. A gyilkos a megöltet legjobb barátjaként gyászolja, sir a gyilkos, sir a hűtlen asszony, kölcsönösen megbocsátanak egymásnak az esküdtek előtt, tragikus jelenetben, — hátha az esküdtek is megbocsátanak a vádlottnak?

Ez a nagyon könnyes, nagyon megindító jelenet, melyhez csak éppen a szinpad világitás és a nagy zenekíséret hiányzik, mélységes lelki ürességeket takar. Lelki ürességeket, amelyeket eltakar vagy a mai fényűző, szórakozást hajszoló élet, vagy a könnyáradat. De ha félrerántjuk a leplet, visszataszító valóság dermed felénk.

Egy asszony, aki férje, kicsi gyer-

mekei mellett megfélemezik hitvesi kötelességeiről. Kötelesség? Mintha ez a fogalom kezdene kipusztulni. A kötelességet senki sem akarja ismerni, de nincs is alkalmára, hogy megismerje. Középosztályunk — és antiszemitizmus nélkül legyen mondva: első sorban a megvagyonosodott lipótvárosi és vele rokon középosztály — mindenre inkább neveli leányait, mint a kötelességtudásra. De hogyan is nevelhetné erre, mikor hiányzik a föltétlen kötelességteljesítés egyetlen szilárd, biztos alapja: a vallásos meggyőződés? Az erkölcsről, lehet, hallanak néha valamit, egy-egy szép frázist vagy egész beszédet, de honnan vegyék azt a belső parancsot és erős öntudatot, hogy kötelességünk is erkölcsösnek lenni? A divatbábnak nevelt leány kikerül az életbe s mint feleség és anya is megmarad divatbábnak. Mint ilyen körülrajongják, megszedítik — s az alap nélkül fölépített élet nem végződhet másként, mint késő, nagyon késő könnyek záporában.

A gyöngé divatbáb körül a többi szereplő sem erősebb jellem. Kinek lehet eszményképe az áldozat, aki előre kipécézi barátja családi boldogságát olcsó zsákmányul? Ki ne fordulna el bizonyos idegenkedéssel a besugó szerepére vállalkozó nevelőnőtlől? És végül ki lelkesednék a könnyező vádlottért, aki — a saját előadása szerint — előbb el akarja jegyeztetni feleségét a csábitóval s

odamegy ahhoz az emberhez, aki családi életét összezuzta, hogy annak a kezét megkérje a felesége számára, aztán gondol egyet s a nyílt utcán agyonlövi?

Vér és könny tengerén hánykódik egy sereg ember, akik iránytű nélkül indultak neki az élet utjának. Most bűnhődnek, keservesen bűnhődnek. De velük látok szenvedni, bűnhődni két ártatlant, két kicsi gyermeket is. A többinek van miért lakolnia; de a bűnhődés legjobban erre a két kis szöszke fejcskére sulyosodik. Vajon ezek megnyomorított boldogságát is el lehet intézni vérrel és kései könnyhullatással?

Mikor egy-egy ilyen dráma leszagatja erőszakos kézzel komoly cifrázkodó álarcát, akkor látjuk azt a végtelen sívárságot és ürességet, ami a lelkeket eltölti. De azért folyik a harc a vallás, az erkölcs, a kötelesség ellen s nem veszik észre, hogy amennyit előre halad ez a szennyes célzatu küzdelem, annyi területet hódít el a koldogságtól a vér és a könny.

A csornai petíció. A Kurián a Rakovszky István esornai mandátuma ellen beadott petíció tárgyalásán a kérvényező képviselője Tetétleni Ármin bizonyította, hogy Rakovszky a zsidók ellen izgatott és ellenjelöltje pártját »zsidópártnak« nevezte. Tetétleni kérte a mandátum megsemmisítését.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Miatyánk!

A fiatal, májusvégi tavaszi nap, teljes pompájával ragyogott le a sűrű, sötét erdő közepén elterülő gyönyörű kis tisztásra. A bársonyos, rengő, ringó zöld fű közül lila és sárga tavaszi virágok bujtak elő és magas, keskeny szárán a fehér levelű Margit virág mindnyájuk fölött büszkélkedve hímálta magát. A sok-sok fehér virág olyan volt, mint egy nagy világos terítő, melyen lágyan csillog át az alap selymes, zöld színe. Ha egy-egy gyöngé fuvalat végig remeggett a napsugaras völgy felett, az egész kis vegetáció bodrosan, hullámosan, lassu zizegéssel hajlott meg előtte és utána megint csak az a felséges, megható, mély erdei csönd vette át birodalmát.

A kis tér közepén régi kutnak maradványai heverték elkorhadva, megredvesedve az időből. Csak egy-két csonka darab mutatta, hogy hol volt hajdan a kerülete annak a kétől mély gödörnek, melyhez itatni hajtja a jószágot a pásztorgyerek még most is, ha ugyestére hajlik az idő. A sok meghasított körömyoma mélyen be van haladva a sárgás, iszapos földbe, sehol semmi egyébb nyoma az élet közellétének.

De mégis...

Egy férfi fekszik a hamvas gyepen, egészen eltűnve a sok virág között. Arca még fiatal, csak a kifejezés rajta olyan komor, idő előtt vénült, elkényszeredett. Mellette a fűben kis kalapja, gesztenyeszín fűrtelivel szabadon játszik a szellő. Szép szeme elkedvetlenedve pihen a kezében tartott könyv betűin és míg lassan, meggondolva megy végig a lapokon, ideges haraggal tépi a kezéigébe került virágokat, fűszálakat.

Egyszerre felnevet gunyosan, mulattatva. És szóttagolva, mintha minden egyes szót eszébe akarna vésni, keményen, hangosan kezdi olvasni: »Az atheistának is van egy-egy pillanat életében, mikor lelke megéri egy mindenek fölött való hatalmasságnak létezését. Ilyenkor elröppen ajakáról egy akaratlan fohász. Talán csak egy sóhaj alakjában, de lerombolja percekre hosszú élet megrögzött eltévelyedését és visszatéríti rövid időre az örök jószág tudatához.«

Olyan rosszul állott azon a fiatal arcon az a fanyar, erőltetett, gunyos mosoly. Ugy meglátzott a sivár, üres érzés ezekben a sötét tekintetű szemekben.

Elhajította magától messzire a könyvet és hanyat fekve, két karját feje alá téve, gondolkodni kezdett azon, amit az imént olvasott.

Eszébe jutott a hitetlenségről a hit és ebből kifolyólag a gyermekkor, mikor még ő is vallásos volt és hívő. És egyszerre úgy tetszett előtte, mintha látná magát, mint kis ágyacskája előtt térdepel rövid, hófehér ingecskében és

ábitatosan tekint fel a barna gerendák közé, mintha Istent keresné, míg ajkai édes, lélekhől jövő szóval mondják édes anyja után az egyszerű és oly megható imát: »Miatyánk, ki vagy a menyekben!«

Akkor egész kis lelkével csüggött azokon a szavakon, most mosolyogni tud rajta fölényesen, szánakozó módon. Igen, mert azóta belekerült a nagy város forgatagába, hol félelmesen okos, felvilágosodott, merészen hitetlen emberek lélektelen beszédeit hallgatta és lassanként utánuk bukácsolt azon a lélekvesztő uton, melyre olyan kiabáló, hivalkodó büszkeséggel lépnek rá. Igaz, hogy a lent kanyargó örvény siketítő zugása szédítette, de erre azt mondák társai, hogy az csak a vezetőhöz szokott lélek ideges félelme, mely kapkod még mindig a biztosnak, erősnek vélt támaszhoz. Itt mindenki önmagának a támasza és ez a legbiztosabb. Az »én magam« erejének, hatalmának tudata, nem a lenge, fuvalatforma, lágyan szálló, halvány-kékes misztikumban való hit.

Igy maradt meg és haladt mind előbbre ezen a végzetes uton és távolodott egyre jobban a hajdani kis szobának emlékeitől, varázslatos, szelíd, jószágos beteltyásától. Ahol pedig most áll, az a hely olyan kietlen, ugy hiányzik belőle a fény és meleg. De ezt csak azért érzik, mert a gyermeket oly rosszul nevelik már ott-hon, hogy beleoltják a félelmet, függést, bűntudatot, leikiismereti furdalást, mikor megtanítják az eszményi, felettünk uralkodó létezésére

Megyebizottsági tagok választása.

150 megüresedett hely.

Biharvármegyében ismét választási mozgalom veszi kezdetét. Ezuttal azonban nem város, nagy apparátussal készülő választásokról van szó, hanem a megye törvényhatóságának tagválasztásáról. Az ideai választás nagyon egyhangú lesz s nyomába sem fog jutni a legutóbb tartott bizottsági tag választásnak.

Ez év végén választás alá fog kerülni a Csorvász István, Pozsgai Károly, Szikszay Lajos, Hercegh Sándor és Rokszin György halálával megüresedett helyek első sorban. Választás alá fog kerülni ezenkívül azoknak a helye is, akiket 1904-ben választottak meg.

Választás alá kerül: 3 bihari, 2 kismarjai, 2 csatári, 3 szalárdi, 3 fugyivásárhelyi, 2 révi, 1 hagymádfalvai, 4 nagybárdi, 5 élesdi, 3 telegdi, 2 robogányi, 1 peceszentmártoni, 2 magyarcsékei, 3 vaskóhi, 2 buntyesdi, 2 belényesi, 2 kiuaceli, 2 tárkányi, 2 béli, 2 gyantai, 1 umádi, 2 bélfenyéri, 3 görbedi, 2 tenkei, 6 nagyszalontai, 2 sarkadi, 4 illyei, 2 sarkadkereszturi, 1 zsadányi, 3 ugrai, 2 nagyharsányi, 3 geszti, 2 lessi, 2 köröstarjáni, 2 sarkadi, 2 bárándi, 2 bihartordai, 2 derecskei, 2 berettyóujfalusi, 2 zsákai, 3 mezőkeresztési, 3 hosszúpályi, 2 értarcsai, 3 nagylétei, 3 székelyhídi, 2 csokalyi, 2 szentjóbói, 4 diószegi, 4 éradonyi, 3 érmihályfalvai, 2 álmosdi, 2 bagaméri, 2 szalacsi, 1 vasadi, 3 bogyoszlói, 2 margittai, 2 monostorpetri, 4 széplaki, 2 tóti és 4 micskei megyebizottsági tag helye.

A megválasztandó bizottsági tagok mandátuma 1916 ig fog tartani.

Az igazoló választmány a legutóbb tartott ülésén foglalkozott a megüresedett bizottsági helyek betöltésével. A választmány erre vonatkozólag tegnap tette meg javaslatát a törvényhatóságához, hogy az új választásokat ez év végén, a rendes szokás szerint december 31-én tartásuk meg.

A megyében már megkezdődtek a jelölési munkák s nagyon sok helyen készülgetnek a választásokra.

és ha nincs elég akarat és erő bennünk, soha sem leszünk képesek kivonni magunkat e benyomás hatalma alól. Milyen boldog az ilyen ember, mint ő. Ő, ki igazán szabad és független. Nem hisz senkiben, nem kér senkitől, nem szolgál senkinek, nem szeret senkit, nem fél senkitől. Nem tölt órákat térdén állva. Nem könnyörög összekulcsolt kezekkel. Nem morzsolja a szót olvasó gyöngyszemeit könnyezve, sóhajtasok között. Nem tekint imádatlalt a tömjénfüstből előcsillogó szentségre. Ő nem kér és nem ad, mert egyszerűen nem hisz...

A fényes napsugár pedig lassan tűnni kezd az égről, elborítja az előtte elhúzódó sötét, nehéz felhő. A kis tisztás árnyékba kerül, a virágok ijedt szomorúsággal hajolnak földig a gyors, durva kezű szél előtt és a kis könnyű kalap messze repül. Mire észre veszi az ember a gyors változást, már sűrű, nagy cseppekben, zuhogva, bömbölve tör ki a vihar. Sehhol közel menedék nincs, csak a komoly öreg fák, mik most engedelmesen hajladoznak és panaszosan nyögnek félelmükben a kegyetlen vész előtt.

E y ilyen sóhajtozó, összesodródó levelű fa alá fut a menedéket kereső, hajadon fővel, a könyvet messzi elhagyva.

Es mintha az időben isten szólott volna, a hatalmas, erős kezű, büntető Isten, villám világot ér, az erdő szakadatlanul zug a folytonos kemény dördülésektől és a távolból hirtelen előtörő vörös fényű világosság mutatója, hol esett le az égi tűz.

Dr Bozóky Alajos beszéde.

Elmondta a nagyváradi kir. kath. jogakadémia 1910 évi szeptember hó 15-én tartott megnyitó ünnepélyén.

Tekintetes Tanári Kar!
Szeretett Akadémiai Ifjuság!
Mélyen tisztelt Vendégeink!

Egy új tanév küszöbéhez értünk és ezt a jelentőséges pillanatot akadémiánk főnállása óta követett s így csakugyan őseink mondható szokásunkhoz híven némi ünnepélyességgel kívánjuk megülni. A mi tanévmegnyitó ünnepélyeink a legszöbbséggel bizonyítják, hogy a nagyváradi jogakadémia őseink bölcs előrelátása szerint édes magyar hazánkban ebben a részben valóságos kulturmissziót teljesít, melyet csakis buzgón folytatni lehet és kell, de koránt sem megbénítani vagy éppenséggel abbahagyni nem szabad. A mi jogtanodánk működése iránt érdeklődő nagyközönség is át van hatva ama tudattól, hogy hogy az a nagy vidék, melynek Nagyvárad városa a legtermészetesebb kulturális gócpontja, legközelebből akadémiánkra van utalva, mely körül a többi kulturális intézményeink is mintegy saját kristályok körül csoportosulnak, hogy vele karöltve és összhangban teljesítsék feladatukat, feleljenek meg rendeltetésüknek. Mert, uraim, az emberi társadalom egy szerves egész, melynek egyes részei között összhangnak kell uralkodnia, amely nélkül igazi fejlődés a tökéletesedés felé való folytonos haladás teljességgel képzelhetetlen. Ámde hol szerezzék meg magának az ifju nemzedék ezt a mély igazságot, ha nem az iskolában, ahol az öregek gazdag élet tapasztalataik tárházából látják el az ifjakat a boldogulásunkhoz szükséges ismeretekkel. Csak hogy az komoly dolog ám, amelynek megváfoításához először is arra való iskoláknak kell lenni, másodsor nemes hivatásunk magaslátán álló tanerőkkel kell rendelkezniük, harmadszor pedig egy fiatal kor hamisítatlan és romlatlan zománcával ékeskedő, minden szépért, jóért és nemesért lelkesedni tudó aranyifju águnk legyen.

Hálát adhatunk az Istennek, hogy mind a három kellék birtokában vagyunk!

A nagyváradi jogakadémia immár 120 éves múltja tekinthet vissza, mely idő alatt nem csak híven és lelkiismeretesen teljesítette feladatát, hanem remegés nélkül, egyedül, indokolt légiogosságra való hivatkozással szembe is szállott és sikeresen megküzdött az elébe torayosult akadályokkal. Igazi Alma Ma-

Az ember pedig a véges erejű, gyöngé, reszkető ember, borzongva húzódik meg a hasogatott törzű fa mellett és az élő támasztóntudatlan félelemmel kulcsolja át. De egyszerre, mikor a fel-fellobogó tűz fényét nézi, egy ismeretlen, reneget, féltő sejtelemről üzve arrább húzódik, egy másik fa alá. Ugy érzi, mintha üznék és lassan, vánszorogva megy mindig tovább.

Az eltévelyedett lélek csak nem tagadja meg magát még most sem. Az atheista most is arra gondol, hogy ha van Isten, úgy ez a vész, a kegyetlen, bosszuló, haragvó Isten munkája, aki így akarja őt megbüntetni hitetlenségeért.

Egy irtózatot, földetrazó, embert megfélemlítő csattanást hall és amint sápadtan, összeesve visszabámul a fára, mely alól csak pár perc előtt távozott öntudatlan, kényszerítő hatalomnak engedve, azt magasan, vidám lobogással, lilavörös fényvel látja égni. És akkor az atheista, leborulva az átázott, iszapos földre, ugyanaval az áhitatos tekintettel, melylyel gyermekkorában tekintett fel a barna gerendák közé Istent keresve, tekintett fel most a szürke, villámoktól hasogatott égre és zokogva sutogta:

Miatyánk, ki vagy a mennyekben, szenteltessék meg a te szent neved!

Boér Margit.

terként viselkedett és mint ilyen elismerést és tiszteletet vivott ki maga iránt. Ilyen tanintézetet nem lehet egyszerűen ignorálni avagy fölötte napirendre térni, sőt ellenkezőleg azt az irányadó tényezőknél is kell karolniok és mindazokkal az eszközökkel fölruházniok, melyekre igeis szükség van, hogy a haladó kor követelte fokozottabb igényeknek is képes legyen megfelelni, mert hisz' mindig könnyebb egy már létező és meggyökeresedett intézetet tovább fejleszteni, mint egy egészen újat létesíteni. Itt arra gondolok, hogy a mi jogakadémiánkat is kell, mint a hogy különben is már 1874. évben kilátásba helyeztetett, a jog- és államtudományok behatóbb művelését előmozdító bölcséleti és történelmi tanszékekkel kibővíteni, könyvtári dotatiókat a kívánatosnak mutató mértékben fölemelni, és miként egy másik testvérakadémián már is effectuáltott, a joghallgató ifjuság számára kihirdetendő pályakérdések sikeres megfejtésének megjutalmazására jutalomdíjakat engedélyezni, valamint végre a Mensa Academica hathatós támogatásával a mi nemes törekvéseinket elősegíteni.

Ha minden megtörténik, pedig igazán csak a jóakaraton múlik, hogy megtörténjék, akkor bátran tekinthet akadémiánk a jövőbe és szerethet magának újabb elévülhetetlen érdemeket a haza körül.

Szeténységünk tiltja, hogy önmagunkat dicserjűk, de a mult bátran enged következtetni a jelenre és a jövőre. Az a körülmény, hogy a nagyváradi jogakadémia nemcsak igen tekintélyes számban szolgáltatott kiváló tanerőket a budapesti majd a kolozsvári egyetemnek is, hanem hogy közéletünknek csaknem minden ágában találjuk a nagyváradi jogakadémia egykori tanítványait, elég világosan bizonyítja, hogy a tanárok igenis hivatásuk magaslátán állottak, hogy mindig a korral haladtak s hogy előadásuk vonzótták a hallgatókat, kik lelki gyönyörűséget találtak a tanulásban és felejthetetlen emlékeket vittek magukkal az iskolából az életbe!

De hát megvan-e a harmadik kellékünk is? Az arany ifjuságunk? Igenis megvan, hogyne volna? Évtizedekre terjedő hosszú tanárkodásomból tudom, hogy mindig volt, van, és lesz. A romlatlan ifju lélek a legfogékonyabb a tanítás befogadására, kivált, ha maga is tapasztalja, hogy a mit tanárainak ajkairól hall, csakugyan üdvös és hasznos ismeretek elsajátítására alkalmas. Ezen ismeretek összesége lesz majd, még pedig igen rövid idő múlva, az az alap, amely az életben kalauzként fogja az ő lépteit irányítani.

Hadd intének Önökhöz, mint aranyifjuságunk itt megjelent képviselőihez és akadémiánk polgáraihoz, néhány komoly szót.

Az első, a mire Önöket figyelmeztetni kívánom, az a lényeges különbség, amely az immár befejezett középiskolai és az itt nálunk folytatandó főiskolai tanulmányaik között fenforog. Most már közvetlenül az éte pályáinkra készülnek önök, az önökkel itt közlendő tudományos ismeretek is miud arra vonatkoznak nagyon természetesen tehát, hogy akadémiái Tanfolyamuk a legkomolyabb munka, amelyre magukat elszánták, a midőn ide beléptek. Ezt egy percig sem szabad szemök elő téveszteni. Az az idő, mely Önöknek itt van mérve, inkább kevés, mint sok, miért is ugyancsak fukarkodniok kell vele, ha célérni akarnak. Nem tudom eléggé hangsúlyozni Önök előtt, mekkora kárnak teszik ki magukat, ha a tanulásra szánt drága időt könnyelműen elfecsérlik, felhasználatlanul elmúlni engedik, a közmondás is azt tartja: »az idő eljár, senkire sem vár.« Ne épredjenek soha annak a tudatára, hogy időt mulasztottak, mert abban a pillanatban gyötörni fogja Önöket az a gondolat, hogy ezt az elvesztett időt a világnak semminemű kincse sem hozza vissza Önöknek. Az időnek könnyelmű elvesztegetése elien legbiztosabb óvszer a célszerű időbeosztás, mely mellett találnak majd időt s alkalmat a szórakozásra és pihenésre is. A szakadatlan szellemi munka is megárt, de nem szabadatlan a pihenés ürügye alatt a munkát elhanyagolni és nem szabad oly fonák hely-

zetet teremteniök, hogy a midőn dolgozniok kellene, ép akkor jut eszökbe a pihenés, vagy hogy a midőn csakugyan pihenhetnének, ép akkor szedik elő a munkát. Mindent a maga idején! Ordo est aima rerum! Minden, amit tesznek, legyen adatatos, jól meggondolt, előre kiszámított cselekvés, megállapított tervekbe illeszkedő, az elébök kitűzött végcél elérésére szolgáló. Erre persze valamely belső szózatnak kell Önöket serkenteniök, ez a szózat pedig a *kötelességérzet és kötelességtudás*. Első perctől fogva kell ettől áthatva lenniök, anélkül, hogy ezért valami különös jutalmat várnának vagy várhatnának. Azért tanulnak és iparkodnak magokat választott életpályájukra kellőképpen előkészíteni, mert kénytelenek vele és méltán elvárhatják ezt Önöktől szüleik, az emberi társadalom és amelynek különben is mindenökkel tartoznak: a haza. Nem is képzelhető édesebb jutalom annál, melyet kinek kinek a teljesített kötelesség tudata nyújt, mert ezt önmagában hordja, sem irigység, sem üldözés attól senkit meg nem foszthat.

(Vége köv.)

Dr Szőke Jenő bűnügye.

A balassagyarmati tárgyalás.

Balassagyarmat, szeptember 15. A szerencsétlen ügyvéd pörében tegnap délelőtt tanukat hallgattak ki, miután tegnap délután zárt tárgyaláson a felesége tett vallomást.

A tanuk közül legérdekesebb volt Nagy Margitnak, a nevelőnőnek vallomása, a ki fölnyitotta a férj szemét. A mikor elmondotta, hogyan vette ki belőle sirva, rimánkodva a férj felesége bűnét, a hallgatóságon olyan izgatottság és meghatottság vett erőt, hogy sokan okogtak.

Harmincnyolc tauu várt kihallgatásra. A tárgyalás elején az elnök egyenkint rendeli maga elé mindnyáját, aztán megkezdi az elsővel a vallatást. Bartus Margitnak hívják ezt a tanut. és Szőkéknél szolgált a véres tragédia idején. 1910. április alején állott be hozzájuk és négy hónapig maradt ebben a helyben.

Szaporán ejti a szót, dül belőle a beszéd.

— A nagyságos ur Pestre ment korteskedni azon a napon. A nagysága nagyon izgatott volt. Láttam, hogy maga olajozta meg a kapukulcsot, nehogy nyikorogjon a zárban. Maga csukta be a kaput, pedig máskor nem szokta.

Itt az elnök közbevág és figyelmezteti a tanut, hogy a vizsgálat során éppen ellenkezően vallott:

— Miért vallott másképen Szécsényben, mint most?

— Csak a gyarmati bírónak merem megmondani az igazat — válaszol a szobalány.

Az elnök: Biztos maga abban, hogy Reök István volt éjjel Szőkéknél?

A szobalány: Nem vagyok benne biztos. Csak hátulról láttam. Eppen olyan magas ur volt, mint Reök ur. Más pedig nem udvarolt a nagyságának, szóval más nem lehetett.

Az elnök: Azelőtt is látta a nagyságát sétálgatni Reökkel?

A szobalány: Igenis, láttam. Az délután eljött Reök ur és elmentek a nagyságával sétálni. Vacsora után megint elment és este fél-tíz óráig sétált vele.

Az elnök: Hol volt maga akkor éjszaka tizenegy óra tájban, mikor Reök a kapun bejött?

A szobalány: A konyhában.

Az elnök: Hát hogyan láthatta a konyhából Reököt bejönni, hisz az ajtó nem lehetett nyitva.

A szobalány: Az ablaknál álltam.

Az elnök: Sejtett valamit?

A szobalány: Leskelődtem. Az arcát nem láthattam, de biztos voltam benne, hogy Reök ur.

Az elnök: Es mi történt akkor éjszaka 24-én?

A szobalány: A nagysága kint sétált az utcán egy másik nagyságával. A kisasszony és gyerekek bent voltak a nagyságos ural a hálószobában. Egyszerre csak kijött izgatottan a konyhába Szőke ur, a nagyságos ur. Azt kérdezte tőlem, láttam-e május 20-án éjszaka bejönni Reököt a nagyságához? En nagyon megijedtem. Nem mertem neki megmondani az igazat.

Az elnök: Mit tud arról, hogy a nagyságos urnak viszonya volt a nevelőnővel?

Bartus Margit azt feleli, hogy sohasem gyanakodtak a kisasszonyra, nem vettek észre semmit, az ur nem is törődött Nagy Margittal, határozottan tudja, hogy nem volt viszonyuk.

Balta Györgyné volt Szőkéék szakácsnéja. Ez a következő tanu. Cipész felesége, januártól június 16-ig szolgált náluk.

Szőkéék családi életéről elbeszéli a szakácsné, hogy nagyon szerették egymást, pedig a nagysága kikapós volt, mindig cicomázta magát és sokszor mondogatta, milyen unalmas az élet Szécsényben. Egyszer nem állhattam meg, hogy ne mondjam neki: Tessék nézni, nagysága, szép gyerekei vannak, meg szép férje, már hogy mondhat ilyet.

Azt nem hiszem — ugymond a szakácsné — hogy a nagyságos ur és a kisasszony között lett volna valami. Nagy Margit becstületes leány.

Az elnök: Miket tapasztalt az idő alatt, míg Szőkéknél volt. Beszélje el körülményesen.

A kérdéses napon májusban Szőkékné nagyon ideges, izgatott volt. Vacsora után kint sétált. Szőke nem volt otthon. Budapestre utazott korteskedni. Ha az ur nem volt odahaza, én mindig Szőkéknél a hálószobában szoktam aludni, mert a nagyságos asszony félt. Az este mégis kiküldött, hogy aludjam a gyerekekkel.

A kapukulcsot bekérte, hajába szalagot tett, elővette óráját, felhuzta. Nagyon gyanusnak tűnt fel előttem. Akarva, nem akarva, leskelődtem.

Kijöttem a szobából és a konyhába vezető folyosón az ablakhoz álltam. Nem sokáig kellett várnom. Hallottam, hogy nyílik a kapu. Éjjel tizenegy óra lehetett. Láttam, hogy a nagysága ment kaput nyitni. Aztán bejött Reökkel.

24-én este a nagysága ismét kint sétált az utcán egy másik hölgygyel. Szőke bejött hozzám. Nagyon szomorú volt. Izgatottan mondta, nem érti, miért járkal felesége olyan sokáig odakünn, mikor gyermekei várják és férje is otthon van. Nagyon megsajnáltam. Nem tudom, hogy, hogy nem, de kicsuszott a számon.

— Tudnék én még mást is mondani az ügyvéd urnak...

Elhallgattam.

Erre Szőke faggatni kezdett. Könyörgött, hogy beszéljek. Kezét tördelte. Siralmas volt

nézni. Es elmondtam neki, hogy Reök éjszaka ott volt a feleségénél.

Az ügyész keresztkérdésekkel ostromolja Nagy Margitot Szőkével való viszonyáról. Bolyosi Istvánné, és több tanuk azt vallják, hogy Nagy Margit úgy nyilatkozott több ízben, hogy viszonya van Szőkével.

Nagy Margit: Ezek a vallomások hamisak.

Bolyosi Istvánné tanu vallomása következik. Szőkéknél látta, hogy a nevelőnő gyakran sugdosódott Szőkével.

Szatmáry Józsefné elmondja, hogy Nagy Margit egy alkalommal ezt mondta neki;

— Jaj de jó volna ozt a Szőkét megbabonázn!

Szatmáryné szembesitik Nagy Margittal. A nevelőnő határozottan megmarad a mellett, hogy nem volt viszonya Szőkével.

Vircze Andrásné, 50 év körüli kövér parasztasszony, bőbeszédűen szól a kisasszony, az ügyvéd ur és a nagysága dolgairól. Majd minden kérdés nélkül így szól:

— Minden szerencsétlenségnek Nagy Margit az oka. Rossz leány ez és folyton szájkodik!

A tárgyalás tart. A hangulat most már Szőke ellen fordult. Reök Iván, akit tegnap táviratilag hívtak a tárgyalásra, sürgönyözött, hogy nem jöhet, mert betegesen fekszik Szegeden.

Kolera-gyanusok Érmihályfalván.

Két ember megfigyelés előtt.

A napokban nagy riadalmat keltett Érmihályfalván az a hír, hogy az állomáson kolera gyanus egyének tartózkodnak. A lakosság megnyugtatóra a hatóság igen nagy apparatussal kezdte az ügyet vizsgálni s valóban elismeréseméltó intézkedéseket fogantatottak az esetleges baj tovább hurcolásának megakadályozása érdekében.

Az eset a következőképen történt.

A Szatmár felől jövő 1705-ös számú vonaton Pikolc Józsefné szül. Botos Borbála 22 éves máramarosviskii lakos asszony utazott. Utközben hirtelen rosszul lett, hányigere volt és heves fejfájásról panaszkodott. Az utasok között óriási pánik keletkezett, annyival is inkább, mert tudták, hogy Máramarosban már fordultak elő kolera esetek. Az utasok annyira megijedtek, hogy a legközelebbi állomáson leszállottak s megszakitották utjukat.

Nagykároly állomáson megvizsgálta a pályatorvos az asszonyt és mivel komoly bajt nem talált, tovább eresztette. Az érmihályfalvai állomásfőnökség erről az alábbi táviratot küldte a debreceni üzletvezetőségnek.

Az 1705-nek egyik nő utasa erős hányásban szenved. Nagykároly táviratára ott a pályatorvos által megvizsgálva lett, kolera gyanusnak nem véleményezte, kéri újból megvizsgáltatni orvosilag

Zih,

állomásfőnök.

A vonat Debrecenbe érkezése után dr. Tüdös János, Szalay Béla és Kerekes Lipót pályatorvosok megvizsgálták az asszonyt, aki azonban már ekkora jobban volt. Az asszony Budapestre utazott.

Az 1705 ös vonatvezetőj az érmihályfalvai állomáson az állomáslőnöknek jelentette, hogy az egyik kocsis utasa, Klein Jakab 60 éves és fia József 4 éves egyének kolera gyanus nővel utaztak. Kleinékat nyomban leszállították a vonatról és a község megkerülésével beszállították őket a járványkórházba.

A járási orvos és a főszolgabíró a pályaudvarra siettek, ahol mindazokat a helyeket, ahol Kleinék megfordultak dezinficiálták. A vonat szintén dezinficiálva lett.

A két utast öt napig tartották megfigyelés alatt Ermihályfalván. A főszolgabíró tegnapette meg jelentését az alispánhoz. A jelentés szerint a megfigyelés alatt Kleinékon semmiféle koleras tünet nem mutatkozott s így szabadon bocsátották őket.

UJDONSÁGOK.

Veni sancte a jogakadémián.

Tegnap délelőtt volt a nagyvárad kir. kath. jogakadémia ez évi megnyitó-ünnepélye.

Az ünnepélyes szent misét dr. Némethy Gyula akadémiai hitszónok szolgáltatta. Ott voltak a templomban a tanári kar tagjai közül: pilismaróci dr. Bozóky Alajos kir. tan. igazgató, dr. Molnár Imre, dr. Hoványi Gyula, dr. Kiss Géza dr. Sigmond Andor és dr. Bochkor Mihály.

A mise után az ünnepély a jogakadémia disztermében folytatódott. Jelen voltak a tanári kar tagjain kívül: Fetszer Antal felszentelt püspök, báró Szentkereszthy Zsigmond kir. táblai elnök, Imrik Péter táblabíró, Széchenyi Jenő apátkanonok, dr. Vucskics Gyula esperes-plébános, az akadémiai ifjuság és még számos érdeklődő.

A tanévi megnyitóbeszédet dr. Bozóky Alajos kir. tan. igazgató tartotta. Beszédjében, melyet lapunk más helyén egész terjedelmében közlünk — először a nagyvárad jogakadémia fontosságát és jelentőségét méltatta. Ezt az igazi alma mater — ugymond — nem lehet ignorálni, hanem ellenkezőleg annak fejlesztéséről kell gondoskodni. Így mindjárt szükséges volna a jog- és államtudományok behatódott tanulmányozása végett egy bölseleti és egy történelmi tanszéket felállítani. Továbbá az akadémiai könyvtár évi dotációját felemelni. A jogászfifjuság közt pályadíjakat kitűzni. És végül a mensa akadémiát egy hatalmas intézményre fejleszteni, hogy a szegénysorsu, különösen vidéki ifjaknak is módjukban álljon jogi tanulmányokat végezni.

A magas színvonalu és nagy figyelemmel hallgatott beszédnek volt még egy igen érdekes passusa is. Itt azt fejtegette a tudós igazgató, hogy a modern kozmopolita irányzat, mely Istent és hazát megtagadva, le akarja rombolni a fennálló társadalmi intézményeket, anélkül, hogy jobbakat tudna helyébe állítani, kiterjeszti már csápjait az ifjuság felé is és tetszetős szíren-hangokkal csábítja el a fiatal és éppen azért még nem szilárd lelkeket a helyes utról. Ebben nagy veszélyt látunk és óva inti az ifjuságot.

A nagy tetszéssel fogadott megnyitó után dr. Kiss Géza jogtanár előadása következett *«Ethika a jogalkalmazásban»* címmel. A nagykészültségű előadó, mellőzve a jog és erkölcs elhatárolásáról szóló jogdogmatikai

vitát, melyről egy előadás keretében még túltolagos képet is nyújtani igen nehéz, — megállapítja, hogy a tételes jog számtalanszor operál az ethika fogalmával, mint már adott dologgal, (pl. az erkölcstelen célu szerződések semmisek), a gyakorlati jogász (a bíró) tehát mindannyiszor az ethika szabályait is alkalmazza, melyek ennél fogva a tételes jog közvetett tartalmát alkotják, vagy jogi műnyelven: a jog *implicite* magában foglalja az ethikát is. (Igy van ez pl. a közjogban is, melynek keretében igen sokszor a kánonjog talál alkalmazást.)

Az ethikának és jognak ez a viszonya nem új, a görög filozófia alapján álló római jogtudomány és a középkori kánonjog ezt már precisen kimutatta. Ez az egyedüli helyes szemlélet és ebből az alpból tisztán lehet látni egy oly nehéz és sokat vitatott kérdésben is, mint a *desuetudo* (a jogszabályok elavulása.)

A hatalmas érvelésű beszédet a következő szavakkal fejezte be az előadó: ez az előadás már akkor is elérte célját, ha sikerült felhívnia a figyelmet arra a kimeríthetetlen bölcseségre, mely a klaszikus római jogban és a kánonjogban főlhalmozva van.

A lelkesen megélt előadás után a megnyitó ünnepély véget ért.

* **Tisza István ezüstlakodalmá.** Az ősi gesz i Tisza-kurián ünnepélyes, meleg családi ünnepélyre készülnek. A kastély ura Magyarország egyik legjelesebb politikusa. Tisza István fogja megülni házasságának 25 éves jubileumát. Az évforduló e hó 18-án vasárnap lesz. Az ünnepély szoros családi jellegű lesz s azon csakis a családtagok jelennek meg. Az ünnepély idejét tegnap több lap úgy hozta, hogy az évforduló napját 15-én, tartják meg. A híradások alapján tegnap a Tisza-családot egy egész halmaz üdvözlő távirattal keresték fel. Mint tudósítónk jelenti, az ezüstlakodalmi ünnepély szoros családi jellegű lesz s a gróf határozott szándéka: semmiféle külsőséggel sem tudatni a világgal, a csakis családra vonatkozó nevezetes nap megünneplését.

* **A X. kath. nagygyűlés védnökei.** A f. évi november havában Budapesten tartandó X. katolikus nagygyűlés védőségére a püspöki kar tagjait felkérte az orsz. kath. szövetség elnöksége. Ujabbán gróf Csáky Károly váci püspök és gróf Batthyányi Vilmos nyitrai püspök értesítették a szövetség elnökségét, hogy a felajánlott védnökséget elfogadják.

* **A megye szállítói.** Biharmegye székében tegnap ismét árlejtés volt. Most jártak le ugyanis a megye részére történő irodaszerek, nyomtatványra szállítási szerződésai. Az árlejtésen a fára legelőnyösebb ajánlatot Kurländer és Ehrenfeld cég tette; a nyomtatványokra Sonnenfeld Adolf és az irodaszerekre Vidor Manó. A legelőnyösebb ajánlattevőknek fogják kiadni szállításokra vonatkozó megbízatást.

* **A kolera és a román hatóságok.** Romániában is félnek erősen a kolera behurcolásától. A hatóságok a legmehszebb menő intézkedéseket fogantatosították a behurcolás megakadályozás végett. Legutóbb a vasuti utasokra vonatkozólag elrendelték, hogy szept. 14-től kezdődőleg Predeálnál az utasok podgyászai deszinficiáltassanak és az összes ételmi cikkek elkoboztatván megsemmisíttessenek. E rendeletet a nagyvárad állomáslőnökség ez uton tudatja a közönséggel.

* Tifusz a berettyóújfalui járásban.

Mint berettyóújfalui tudósítónk jelenti, a járásban egyszerre négy helyen is fellépett a tifusz. A veszedelmes betegség Váncsod, Furta, Csökmő és Hencida községekben fordult elő, ez ideig azonban csak szórványosan. A főszolgabíró a legmehszebbmenő óvintézkedéseket fogantatosította.

* **Nagyvárad contra Debrecen.** Folyó hó 18-án, vasárnap délután fél 5 órakor a Nagyvárad Athletikai Klub football csapatát látja vendégül a Debreceni Torna Egyesület. E mérkőzés revans jellegével bír, amennyiben házi egyetünk mult hó 14-ikén, Nagyváradon mérkőzött a N. A. C.-bal, mely 1:0 arányban végződött a nagyváradiak javára. A D. T. E. azóta hatalmasat fejlődött, mit legutóbb a miskolciak felett aratott 6:3 arányu győzelme is biztosít, ugy, hogy ezuttal a D. T. E. erősen számít a csorba kiköszörlésére. A váradiai már vasárnap délelőtt utaznak és ottlétük alkalmával a debreceniek vendégei lesznek.

* **A tenkei drágaság okai.** Tenkén a megélhetési viszonyok valósággal vetekednek a nagyváradiakkal. Az ottani tisztviselőkre oly nagy terheket ró a megélhetés, hogy valósággal fel vannak zudulva. Tegnap már nyílt panasz is érkezett az alispánhoz. Ezt a panaszt egy állami tisztviselő felesége adta be. Elmondja benne, hogy Tenkén egy-egy pár aprójószágért valóságos élet-halál harcot vívnak a gazdasszonyok a kofákkal. A kofák elállják az utcákat és mindenkit, aki csak elárusításra viszi az aprójószágot, vagy bármily ételmi cikket, azt megrohanják és ha 20—30 fillérrel is többet adnak érte, de föltétlenül elharácsolják a gazdasszonyok elől. Ilyen körülmények között természetesen azt az árut amit a kofák szereznek meg, másfélszeres vagy dupla árért tudják csak megvenni a gazdasszonyok. A panasztévő ezenkívül elmondja, hogy Tenkén vasárnap az üzletek egész nap nyitva vannak. A munkaszünetre nem igen ügyelnek fel. A panaszkodó tisztviselő, aki nevét nem akarta aláírni a feljelentésnek, az alispántól kér orvoslást az ottani züllött állapotok megjavítása érdekében.

* **Vitális üldözése.** Vitális Imréről nem jött hír tegnap. Nem látták sehol. A csendőrség felhagyott a tömeges hajszával és felosztotta a 150 embert. A felosztott csendőrség mindenütt megerősített őrzáratokká alakítva, most már nem csak Biharmegye területén kutat, hanem átmege a szomszédos vármegyékbe is. Biztos nyom most ugyan nincs, a csendőrség csupán a következtetésekre alapítja minden reményét. Nagyon helyesen mos már nem 140 csendőr jelenik meg egy helyen, ahol esetleg látták. Igy legalább nem vonják el más területekről a csendőrséget és nem fárasztanak eredménytelenül egyszerre 140 embert. A tegnapi nyomozás Békésmegyébe is átment. Ott ugyan is Szeghalom környékén erős nyomok vannak, amelyeket a rablógyilkos ott tartózkodását igazolják.

* **A hegyutak kijavitása.** Az ideigyakori felhőszakadások és óriási eszések a nagyvárad hegyen teljesen tönkretették az utakat. A hegyközség választmánya azon kéréssel fordult Nagyvárad városához, hogy tekintettel a rendkívüli esetre, az utak kijavitása céljából megfelelő összeget bocsásson rendelkezésére. A városi tanács felhívása folytán a városi főszámvevő előterjesztést tett, hogy a hegyutak reudbehozására a közuti költségvetés keretén belül 1200 koronát engedélyezzen.

*** A vidéki tejárusok ellenőrzése.** Nagyváradon különösen az elmúlt évben és a folyó esztendőben a tífusz-megbetegedések nagyobb mértékben fordultak elő. Az orvosok ezt főleg annak tulajdonítják, hogy a veszedelmes betegséget a vidékről hurcolják be az eladásra behozott élelmiszerekkel, különösen tejjel. A közegészségügyi bizottság kezdeményezésére Nagyvárad polgármestere átiratban kérte, az alispánt, hogy rendeletben intézkedjék, miszerint tífusszal fertőzött helyről ne hozhassanak be élelmiszereket, tejet és tejterméket. Biharmegye alispánja most értesítette Nagyvárad városát, hogy kiadott rendeletében az összes tejárusítókat hatósági ellenőrzés alá helyezte s minden egyes tejárusítót igazolvánnyal láttatott el. Egyéb élelmiszer vizsgálata csakis általánosságban lévén eszközölhető, kéri az alispán, hogy tekintetben az ellenőrzést a város igyekezzék szorgalmazni. Az alispán rendelkezését hálával fogadja Nagyvárad város közönsége, csak azután kellőleg végre is hajtsák az alispán rendelkezését a községekben.

*** Megrepedt a szive.** A nagyvásárténi komédiák látványossági bódéi sosem hoznak annyi hasznot senkinek sem, mint amennyi kárt okoznak. Hosszabban foglalkozhatnának ezzel a dologgal, ezuttal azonban helyszüke miatt csak a szomorú szerencsétlenségnek az ismertetésére szorítkozunk, melynek áldozata jelenleg holtan fekszik Szent János községben. Komáromi Mihály szentjánosi gazdálkodó 15 éves fia Imre tegnapelőtt Nagyváradon járt, ahol a Nagypiac-téren lévő panoptikumba is bement. Ebben a veszedelmes bódében oly borzalmas dolgokat mutogattak, hogy nem csak a 15 éves Komáromi Imre, de felnőtt emberek is megborzadtak tőle. A 15 éves fiu alighogy megnézte az első látványosságot, megborzadt s nyomban elájult. A szerencsétlen fiut szülei székére tették és úgy szállították haza Szentjános községébe. A hatóság megindította a vizsgálatot s ennek során megállapították, hogy a fiu szivrepedés következtében halt meg. A szivrepedés pedig a panoptikumban látott borzalmas képek hatása alatt állott be.

GYERMEK CIPŐK, GYERMEK KALAPOK, GYERMEK HARISNYÁK ÉS GYERMEK FEHÉRNEMŰEK legjobb minőségben és kedvező árban :

REICHARD - áruháza
:: czégnél kaphatók. ::

*** Személyzettszaporítás a városi mérnöki hivatalnál.** Az új építkezési szabályrendelet tervezetre vonatkozólag Kőszeghy József városi főmérnök a városi mérnöki hivatal építési osztályának végleges rendezése tárgyában előterjesztést tett, amely szerint szükségessé látja, hogy egy műegyetemi képesítéssel bíró építési állás rendszeresítessék évi 3600 korona fizetés és 700 korona lakbérrel, egy építőmesteri állás 2600 kor. fizetés és 600 kor. lakbérrel és egy rajzoló állás 1800 korona fizetés és 600 korona lakbérrel. Ennek ellenében a mostani 12 korona korona napi-

dijjal fizetett napidíjas építőmester és a két koronával díjazott rajzoló szakdíjnoki állás be szüntetendő. A mai viszonyok között azonban egy megbízható és gyakorlott építőmestert aligha lehet kapni 2600 korona fizetésre, miért is javasolja a főmérnök, hogy 600 korona személyi pótlékot is adjanak. Így azután az építész, az építőmester és a rajzoló összesen évi 10 800 korona díjazást kapna, amiből ha levonjuk a beszüntetendő jelenlegi építőmesteri és rajzoló szakdíjnob illetményét, az 5840 koronát, az állások rendszeresítése után 4960 korona többkiadása lenne a városnak.

Értesítés!

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy őszi szövet ujdonságaink már megérkeztek. Kérjük t. megrendelőinket, hogy őszi megrendeléseiket mielőbb eszközölni sziveskedjenek, mert most még a szorgosabb munka előtt jutányosabban tehetünk eleget nagybecsű megbízásuknak.

HÁBER ÉS TÁRSA

első amerikai férfiszabók.

Nagy Sándor utca 1. szám.

*** Bonbonniére megnyitása.** Az ujonnan átalakított és fényűzettel berendezett Bonbonniéra szinpad (Zöldta-passage) Kondor Ernő igazgatása alatt megnyílik folyó hó 16-án, Decens családi műsor. Helyárak: Számozott hely 3 korona, I. rendű hely 2 korona és II. rendű hely 1 kor. 12 órától 1 óráig a téli kertben cabaret blanc. Belépti-díj nincs. Bal Tabarin. American Bar. Meleg konyha reggelig. Kitűnő ételek és italok. Első rendű kiszolgálás!

A nagyváradai »Bonbonier«-nek és a hozzá tartozó különféle termeknek és szinpadnak villamos világítási berendezését, mely tüneményesen szép és egészen új dolog a Villamos és Műszaki Felszerelési Vállalat Rákóczy-ut 5. készítette. — A Bonbonier szintermének világítása egy kiválóan szép lánczozaton nyugszik.

A legújabb!

Felöltők
Kosztümök
Toilettek

A legszebb!

Bluzok
Aljak
Pongyolák

Gyermekruhák

Készen és méret után olesó szabott árak mellett. Szövet, selyem ruha kelme különlegességek.

SPITZER BÉLA
Nagyvárad, Rákóczi-ut.

Elsőrendű angol és francia gyászruhák 12 óra alatt készülnek.

*** A Lloyd kávéház moderatül berendezett helyiségében szeptember hó 16-án a következő pompás mozgófényképek kerülnek bemutatásra. 1. Egy kis gyermek hőstette. 2. Szórakozott Pali. 3. Bujdosó emlék. 4. Rendőr-kutyák gyakorlata. 5. Házasság. 6. Képzőművész. 7. Virágjátékok. 8. Mester. 9. Szegény Jónathán. Belépti-díj nincs. Kezdeté este 9 órakor. Kitűnő italok- és ételekről gondoskodva van és az előadás rossz időjárás esetén bent a helyiségben tartatik meg. Becses pártfogását kérnek mély tisztelettel Hartstein és Orlei kávéház tulajdonosok.**

Új zenetanár!

A „Nagyvárad Zeneiskola“ új okleveles cimbalomtanára magán órákat is elvállal. Cim: Katona Kálmán
o Szent János-utca 4. szám. o

x Olvassa el kérem! Ha érdeklí, hogy lakásában miért érhet el takarítást villamos áramfogyasztással. On égethet már 16 gyertyafényű Wolframéggöt és ami a régiekkel szemben óránként kb. 3 fillért takarít meg, tehát nem szükséges, aki nem akar nagy világítást, hogy 32-es vagy 50 gyertyafényű égőket alkalmazzon és ami a fő nálam, ezen Wolframéggö 2 K 40 fill. Stern villamos felszerelési vállalata Bémer-tér 2. Telefon 556. Szívesen szolgálok tevilágosítással. 44

Új áruház!	
Hölgyeim! Sok pénzt takaríthatunk meg, ha	
Radó és Kertész	
Kossuth-utca 2. sz. - Telefon 10-12. sz.	
Új női divatruhák, amelyek megkezdődött nagy őszi oecassióját, valódi angol és francia kosztüm és blúz kelme ujdonságait megtekintjük. Felhívó olesó árak. Legmeghibhatóbb bevásárlási forrás, mennyasszonyi keengyékét csak itt szerezhethetünk be olesón. Elsőrendű vászon és asztalmenték, szőnyegek és függönyök nagy választékban.	

SZINHÁZ.

Heti műsor:

Szombat: Luxemburg grófja.
Vasárnap d. u. Dolovai nábob leánya, este Obsitos.
Hétfő: Drótostót.
Kedd: Josett kisasszony a feleségem.

Szinházi újság. A színház megnyitásának napján »Nagyvárad Szinpad« címen egy új színházi és művészeti lap fog megjelenni. A lapot egyik nagyváradai zszurnalista fogja szerkeszteni, kinek munkájában jó nevű írók lesznek társai. A lap ára számonként 6 fillér lesz.

Az első premier. A szezon első premierjére szerdán 21-én kerül a sor. A Vig-színház ismeretes ujdonságát Amor a pénzügy-nök c. vigjátékot mutatják be. A darab igazi francia bohózat, csupa ötlet és fordulatoság, csupa kacagató helyzet és karakterisztikus figura. A darabban az egész vigjátéki ensemble bemutatkozik A kiállítás az igazgató ismét ekelni akar; a második felvonás furdő szobáját teljesen ujonnan fogják beállítani.

A megnyitás. Tegnap nyílt meg a színházi pénztár. A jegyváltásnál teljes erejében megnyilatkozott a közönség színház szeretete. Az első napokra rohamosan kaphatók el a jegyek nagy részét. A Luxemburg grófjával a szezon telt házak előtt nyitják meg.

Pótdíjak a jegyváltásnál. A színhelyi bizottság tudvalevőleg engedélyt adott arra, hogy az Országos Színészegyesület Nyugdíjintézete javára a jegyváltásnál pótdíjakat szedjenek. A bérletnél már a bérleti összeg 2 százalékát kellett ezen a címen fizetni. Az egyenként való jegyváltásnál fizetendő: páhelyjegy-nél 20 fillér, földszinti jegynél 4 fillér, karzati jegynél 2 fillér. Délutáni előadásokon a pótdíjak fele fizetendő. Ifjúsági előadások alkalmával pótdíjakat szedni nem szabad.

x Uj műsor a Pannoniában. Zajos tetszéssel fogadta tegnap a közönség a Pannonia mozi legújabb műsorát. Különösen a két dáma keltett nagy hatást. Színre kerülnek: 1. Lilly Bazella. 2. Oktáv öngyilkossága. 3. Velence. 4. Jermy. 5. A csodás korcsolyázás. 6. A sátán veresége. 7. A bércek hazájában. 8. Tyukszem operateur.

MULATSÁG.

Legényegyleti kolon. A nagyváradai r. kath. legényegylet Teleky-u. 13. számú helyiségében táncanfolyamot rendez. A kolon vezetője Antalffy Antalné öngyilkossága. Jelentkezhetnek iparos, kereskedő és hivatalnok családok gyermekei. A kolon kezdődik szept. 18-án és végződik november 20-án. Táncnitanítás: vesárnap, kedd és csütörtök este 8 órától 10-ig. Kolondij az egész idényre 12. kor. Közli az igazgatóság.

Igazságszolgáltatás.

§ Sikasztó városi tisztviselő. Novák József városi volt számtiszt 1907-ben — mint azt akkor magirtuk — többrendbeli hivatali sikkasztást követett el, ami miatt el is bocsátották állásából. Az ügy tárgyalása tegnap volt a törvényszéken. Vádolt beismerte, hogy a hozzá befizetett illetékeket saját céljaira fordította, de azzal védekezett, hogy ő ezokat kölcsön kapta. A tanúk és a nyugták azonban ellene bizonyítottak. A bíróság ennél fogva igazolva látta a sikkasztás büntetettét és Novák Józsefet 6 hónapi börtönrre ítélte. Előző dr. Vámosy Mihály, ügyész Lázár Márton, védő Friedmann Samu ügyvédjelölt volt.

NYILTTÉR.

BÚTOR

jó kivitelben, jutányosan

REISZ

butorgyárában

Nagyvárad, Kossuth(Sas)-u. 7.

SPORT.

A nagyváradai löversenyek.

— I. nap. —

A nagyváradai löversenyek iránt nagy érdeklődés mutatkozik országszerte. Ez a verseny ugyanis tekintélyes helyet foglal el az urlovasok versenyében. Érdekeséget kölcsönöz a versenynek az a körülmény is, hogy a versenyen gróf Tisza István is jelen lesz és részt fog venni a verseny igazgatóságában. Elénk érdeklődést kelt mindentele az is, hogy a legfiatalabb versenytaló tulajdonosa Czáránné szintén nevezett. Czáránné istállója a tóvárosi versenyeken már közismert, sőt legutóbb meg-
lepetést is hozott.

A verseny első napjának a programja a következő:

I. Eladó handicap. Távoiság kb. 1500 m. A győztes 1500 koronáért árverés után eladó. Futnak: 1. (9.) Korbuly L. hdgy 4 é p h Bellerophon lova. 2. Dávid E. 4 é p k Gyere rózám. 3. (13.) Br Baich P. hdgy 5 é p k Tante Ágnes. 4. Pächy A. 2 é p k Mákvirág II. 5. (6.) Br. Neimans R 3 é s k Daily. 6. (5.) U. a. Cascadeuse. 7. Kenyeres J. hdgy 3 é s k Royal-Mary. 8. (11.) Czárán J. 4 é stp k Bagoia. 9. (1.) Korbuly L. hdgy 3 é p m Piros Király. 10. (19.) Bartos E. 3 é p k Bor. 11. (8.) Czárán J. 3 é s m Dori. 12. Fejér J. 4 é p k Pátrány. 13. (3.) Br Baigh P. hdgy 3 é p m Lorum. 14. Rigó B. zászlós 4 é p k Lady Cornélie. 15. Tmka Z, száz 3 é stp k Suffragette II. 16. Zsivanovits E. hdgy 3 é s k Szökevény II. 17. Br Schwaben-Durneiss Gy. száz. 3 é s k Reptülj fecském. 18. (21.) Br Huszár Zs. hdngy 3 é p m Akarnok. 19. (10.) Bartos E. 3 é s m Bac. 20. Br Bánffy A. 3 é s k Tabula. 21. (18.) Br. Huszár Zs. hdgy 3 é p k Mácsola.

II. Zerge akadályverseny. Távoiság kb. 4200 m. Futnak 1. Br. Baich I. 5 é stp. k. Tessék. 2. Fanta G. száz id. s. h. Mókus II. 3. Feszli. J. hngy 6 é p. k. Lilly. 4. Kintzig J. ur 5 é p. k. Remény II.

III. Örögdí akadályverseny. Távoiság kb. 4200 m. Futnak: 1. B. Baich P. hdngy id p k Justita. 2. (3.) Bartos E. ur 6 é s h Tiny Tim. 3. (2.) 4 é p m Orgazda. 4. Czárán I, 4 é stp k Bagola. 5. Fanta G. száz 4 é p m Amor. 6. Haber L 4 é sz b Landeskind. 7. Br Huszár Zs hdngy 6 é p h Adáz 8. Issekutz Gy hdngy 4 é p k Olly. 9. Molnár L. hdgy 4 é p k Perfay. 10. Br Neimans R 5 é s h Pilis. 11. Gróf Pejacsevich A 4 é s Campanille.

IV. Tiszti akadály-verseny. Távoiság kb. 5000 m. Teher 72 kg. Beiratási díj 10 kor., további 10 korona az indulótól. Futnak: 1. Adda A hdngy Fieánkodó lova, 2. Br. Baich P. hdngy Gömbölmész. 3. Gróf Esterházy A. hdgy Ergó. 4. Fanta G. száz. Csiga. 5. Streicher L. Hannibal. Br. Stummer K. hdngy Circuszó. 7. Br. Schwaben-Durneiss Gy. Csifu. 8. Szöke B. száz. Manin.

V. Szálkai gátverseny. Távoiság kb. 2600 m. Futnak: 1. Hummel A. száz. Bájos. 2. Mar. kövits M. Vándor. 3. Pallay Lajos Villám. 4. Streicher L. ihgy Mester. 5. Szunyogh Z. Rzes.

VI. Eladó gátverseny. Távoiság kb. 2800 m. Futnak: 1. Br. Baich P. hdngy Tante Agnes. 2. (1.) — 3 é p m Lorum. 3. (4.) Br Baich I. Mókus. 4. (3.) — 3 é p k Atom. 5. (6.) Bartos E. Orgazda. 6. (5.) — 3 é s k Lady Bird. 7. Br. Bánffy A. Tabula. 8. Czárán J. Dori. 6. Fanta G. száz. Amor. 10. Issekutz Gy. hdgy Ena. 11. Kállay J. Goutte. 12. Kintzig J. Alkony. 13. Gr. Merveidt M Immergrün II. 14. Br. Neimans R. Megálj. 15. Rohonczy I. 3 é s m Karmester. 16. Rigó B. zászlós Cornélie. 17. Br Schwaben Durneiss Gy. száz. Merion. 18. Thomka Z. száz. Suffragette II.

VII. Bónékuti díj. Távoiság kb. 1800 m. Futnak: 1. (2) Br Baich I 3 é s k Fricska és 2. (1.) 3 é stp k Mókus. 3. Bartos E. 3 é s m Bac. 4. (5.) Czárán J 3 é s m Dóri és 5. (4.) 3 é s k Bajadére. 6. Czárán Z-né 3 é s m Wrangler. 7. Kállay J 3 é p k Goutte. 8. Kenyeres J. hdgy 3 é s k Royal-Mary. 9. Korbuly L. hdgy 3 é p m. Piros Király. 10. Gr. Merveidt M. örn 3 é p m Immergrün II. 11. (12, 13.) Br Neimans R. 3 é p k Cascadeuse 12. (11, 13) 3 é s k Daily 13. (11, 12.) 3 é stp k P. S. 14. Gr Pejacsevich A. Ladoga. 15. Br. Schwaben Durneiss Gy. Reptülj fecském.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

Budapest, szept. 16.

Értéktőzsde.

Magyar hitel	—	—	855.25
Oszták hitel	—	—	664.75
4%-os koronajáradék	—	—	91.85
Államvasut	—	—	758.—
Jelzálogbank	—	—	485.—
Leszámitoló bank	—	—	607.—
Hazai Bank	—	—	315.—
Kereskedelmi részv.	—	—	753.50
Rimamurányi	—	—	698.50
Salgótarjáni	—	—	—
Közuti vasut	—	—	759.25
Városi villamos	—	—	393.50
Adria	—	—	—

Irányzat: Gyenge.

A gabonátőzsde.

50 kilogramonkint.

Buza októberre	—	—	9.85
Rozs októberre	—	—	7.20
Zab októberre	—	—	7.94
Tengeri májusra	—	—	5.73

Irányzat: Lányha.

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA.

Ha melege van,

ha fáradt, vagy unatkozik, siessen
Kecskeméthy István

„NEMZETI“ kerthelyiségébe,

hol üdülést, kellemes szórakozást,

ingyen, kitünő italokat

és izletes ételeket

olcsó pénzért kaphat. Ha lehet, ne

menjen egyedül, hanem családjával

és barátaival, hogy a kellemes

szórakozást megoszthassa velök.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

A kávéház egész éjjel nyitva.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

Társas ebédek, vacsorák és abo-

nensek polgári árban lesznek kiszol-

gálva. — Minden nap

friss flecken.

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a

NEMZETI szál-

loda, vendéglő és kávéház bérloje.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

könyv és hirlapkiadó vállalat

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCZA 5. SZ.

A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal u j o n n a n berendezve.

Mindennemü hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben
≡ készítettnek. ≡

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTUL“
politikai napilap kiadóhivatala.

Alapított :
1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett
a „Tiszántul“-ban közöltetnek.

Alapított :
1894.

Moskovits Farkas és Tsa
cipő- és csizmagyár
részvénytársaság Nagyvárad.

I. Flók:
Gyár-épület, Kossuth-utca 5. sz.

II. Flók:
Rákóczi-ut, Bazar-épület.

A beiratások alkalmából felhívjuk a t. c. szülők figyelmét elsősorú gyártmányainkra tiu és leánya iskolai cipőkben, melyek a legkényelmesebb formában vannak kiállítva. Állandó nagy választékban kapható fióküzleteinkben.

A REKLÁM

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben legjobban és legolcsóbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál
BUDAPEST, VII. k., Erzsébet-körút 41. sz.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeret-séggel és páratlan pontossággal eszközölnék hir-de-téseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

256 kitűnő naptár kizárólagos bérlete!

Költségvetések és -- Telefon
tervezetek ingyen! 12-06.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: **NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.**

Raktáron tartjuk a javított **dr. Just-féle**

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szem-ben **75 százalék megtakarítást** mutat fel. 40 gyertyás **Wolfram** lámpa **darabja 3.60 kor.** 100 gyertyásé **5 kor. 50 fill.**

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű **izzólámpa különlegességek, fény-ké p é s z l á m p á k** ugyancsak **legolcsóbb áron kaphatók.**

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók s a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Baross-utca 60. számú ház földszintjén két szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás 1910 évi

november 1-től kiadó

Értekezni lehet Polgári Takarékpénztár-nál, Kossuth-u. 4. sz.

Mindenkinek előnyére van, ha a Miskolci

„Kristály“ vegytisztító

ruhafestő és gőzmosógyár VII. sz. fióküzletébe adja ruháit vegytisztítás, festés és gőzmosás végett.

Saját érdekében cselekszik tehát, ha felkeresi a

Szt. János-utca 2. sz.

alatti fióküzletet, hol

helybeli árak mellett

a legjobb munkát kapja.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

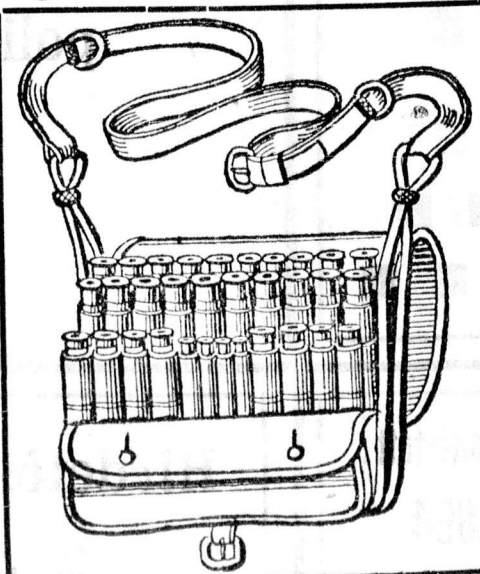
Telefon helyben és vidéken 390.

M. kir. löpor áruda

Wöllersdorfi vadásztöltények egyedüli elárusítói.

Vadászati felszerelések, vadászfegyverek.

Mindenemű és fajta fegyver töltények készen megtöltve nagy választékban.

Pótdíjak a jegyváltásnál. A szinógi bizottság tudvalevőleg engedélyt adott arra, hogy az Országos Színészegyesület Nyugdíjintézetére a jegyváltásnál pótdíjakat szedjenek. A bérletnél már a bérleti összeg 2 százaléka kellett ezen a címen fizetni. Az egyenként való jegyváltásnál fizetendő: páhelyjegynél 20 fillér, földszinti jegynél 4 fillér, karzati jegynél 2 fillér. Délutáni előadásokon a pótdíjak felszámítottak. Híjúsági előadások alkalmával pótdíjakat szedni nem szabad.

Uj műsor a Pannoniában. Zajos tetszettel fogadta tegnap a közönség a Pannonia mozi legújabb műsorát. Különösen a két darab keltező nagy hatást. Színré kerülnék: 1. Lilly Bazelia. 2. Oktáv öngyilkossága. 3. Velence. 4. Jermy. 5. A csodás korcsolyázás. 6. A sátor veresége. 7. A bércek hazájában. 8. Tyukszem operatúr.

MULATSÁG.

Legényegyleti kolo. A nagyváradi r. k. legényegylet Teleky-u. 13. számú helyiségében táncianfolyamot rendez. A kolo vezetője Antalffy Antalné öngyilkossága. Jelentkezhetnek iparos, kereskedő és hivatalnok családok gyermekei. A kolo kezdődik szept. 18-án és végződik november 20-án. Táncantantás: vasárnap, kedd és csütörtök este 8 órától 10-ig. Kolondj az egész időnyre 12. kor. Közl az igazgatóság.

Igazságszolgáltatás.

Sikkasztó városi tisztviselő. Novák József városi volt számszám 1907-ben — mint azt akkor magirtuk — többrendbeli hivatali sikkasztást követett el, ami miatt el is bocsátották állásából. Az ügy tárgyalása tegnap volt a törvényszéken. Vádlott beismerte, hogy a hozzá bízott iratokat saját céljaira fordította, de azaz védekezett, hogy ő ezokat kölcsön kapta. A tanúk és a nyugták azonban ellene bizonyítottak. A bíróság ennél fogva igazolva látta a sikkasztás büntetett és Novák József 6 hónapi börtönrre ítélte. Elbök dr. Vámos Mihály, ügyész Lázár Márton, védő Friedmann Samu ügyvédjelölt volt.

NYILTTÉR.

BÚTOR

javított kivitelben, jutányosan

REISZ

bútorgyárában

Nagyváradi, Kossuth(Sas)-u. 7.

SPORT.

A nagyváradi löversenyek.

— I. nap. —

A nagyváradi löversenyek iránt nagy érdeklődés mutatkozik országsszerte. Ez a verseny egyenlő tekintélyes helyet foglal el az urlovas löversenyekben. Erdekességet kölcsönöz a versenynek az a körülmény is, hogy a versenyen gróf Tisza István is jelen lesz és részt fog venni a verseny igazgatóságában. Elénk érdeklődést kelt mindenféle az is, hogy a legbizalmasabb versenytársak tulajdonosa Czáránné szintén nevezett. Czáránné istállója a lövárasi versenyeken már közismert, sőt legutóbb megjelölést is hozott.

A verseny első napjának a programja a következő:

I. Eladó handicap. Távoiság kb. 1500 m. A győztes 1500 koronáért árverés úján eladó. Futnak: 1. (9.) Korbuly L. hdgy 4 é p h. 2. (10.) Terophon Iova. 2. Dávid E. 4 é p k Gyere rósám. 3. (13.) Br Baich P. hdgy 5 é p k Tante Agnes. 4. Péchy A. 2 é p k Mákvirág II. (6.) Br. Neimans R 3 é s k Daily. 6. (5.) U. s. Cascad-use. 7. Kenveres J. hdgy 3 é s k Royal-Marv. 8. (11.) Czárán J. 4 é p k Bagoia. 9. (1) Korbuly L. hdgy 3 é p m Piros Király. 10. (19.) Bartos E. 3 é p k Bac. 11. (8.) Czárán J. 3 é s m Dori. 12. Fegy J. 4 é p k Pátrány. 13. (3) Br Baigh P. hdgy 3 é p m Lorum. 14. Rigó B. zászlós 4 é s k Lady Cornélie. 15. Tmka Z. száz 3 é s k Suffragette II. 16. Zsivanovits E. hdgy 3 é s k Szökevény II. 17. Br Schwaben-Durneiss Gy. száz. 3 é s k Repülj fecském. 18. (2) Br Huszár Zs. hdgy 3 é p m Akarnok. 19. (10.) Bartos E. 3 é s m Bac. 20. Br Bánffy A. 3 é s k Tabula. 21. (18.) Br. Huszár Zs. hdgy 3 é p k Mácsola.

II. Zerge akadályverseny. Távoiság kb. 400 m. Futnak 1. Br. Baich I. 5 é stp. k. Tante G. 2. Fanta G. száz id. s. h. Mókus II. 3. Kesz. J. hdgy 6 é p. k. Lilly. 4. Kintzig J. ur 6 é p. k. Remény II.

III. Ürögdi akadályverseny. Távoiság kb. 400 m. Futnak: 1. B. Baich P. hdgy id p k Jászna. 2. (3.) Bartos E. ur 6 é s h. Tiny Tim. 3. (2.) 4 é p m Orgazca. 4. Czárán I. 4 é stp k Bagoia. 5. Fanta G. száz 4 é p m Ámor. 6. Haber L. 4 é sz b Landekind. 7. Br Huszár Zs. hdgy 6 é p b Ádáz. 8. Issekutz Gy. hdgy 4 é p k Olly. 9. Molnár L. hdgy 4 é p k Perfay. 10. Br Neimans R 5 é s h Pilis. 11. Gróf Pejacsseich A 4 é s Campanille.

IV. Tiszi akadályverseny. Távoiság kb. 500 m. Teher 72 kg. Beiratási díj 10 kor., ebből 10 korona az indulótól. Futnak: 1. Ad. A hdgy Fieánkodó Iova. 2. Br. Baich P. hdgy Gömbölmező. 3. Gróf Esterházy A. hdgy Fegő. 4. Fanta G. száz. Csiga. 5. Strehel. Hannibal. Br. Stummer K. hdgy Circu. 6. 7. Br. Schwaben-Durneiss Gy. Csifu. 8. Sz. ke B. száz. Manin.

V. Szalkai gátverseny. Távoiság kb. 2600 m. Futnak: 1. Hummel A. száz. Bajos. 2. Mar. kóts M. Vándor. 3. Pally Lajos Vilám. 4. St. cher L. hdgy Mester. 5. Szunyogh Z. Szos.

VI. Eladó gátverseny. Távoiság kb. 2800 m. Futnak: 1. Br. Baich P. hdgy Tante Agnes. 2. (1.) — 3 é p m Lorum. 3. (4.) Br Baich I. Mókus. 4. (3.) — 3 é p k Atom. 5. (6) Bartos E. Orgazca. 6. (5) — 3 é s k Lady Bird. 7. Br. Bánffy A. Tabula. 8. Czárán J. Dori. 9. Fanta G. száz. Amr. 10. Issekutz Gy. hdgy Fegő. 11. Kállay J. Goutte. 12. Kintzig J. Al. sor. 13. Gr. Merveldt. M Immergrün II. 14. Br. Neimans R. Megáli. 15. Rohonczy I. 3 é s m Karmester. 16. Rigó B. zászlós Cornélie. 17. Br Schwaben Durneiss Gy. száz. Merion. 18. Thomka Z. száz. Suffragette II.

VII. Bónéuti díj. Távoiság kb. 1800 m. Futnak: 1. (2) Br Baich I 3 é s k Fricska és 2. (1) 3 é stp k Mókus. 3. Bartos E. 3 é s m Bac. 4. (5) Czárán J 3 é s m Dóri és 5. (4) 3 é s k Bajadere. 6. Czárán Z-né 3 é s m Wran. ler. 7. Kállay J 3 é p k Goutte. 8. Kenveres J. hdgy 3 é s k Royal-Mary. 9. Korbuly L. hdgy 3 é p m. Piros Király. 10. Gr. Merveldt M. őrn 3 é p m Immergrün II. 11. (12, 13.) Br. Neimans R. 3 é p k Cascadeuse. 12. (11, 13) 3 é s k Daily. 13. (11, 12.) 3 é stp k P. S. 14. Gr. Pejacsseich A. Ladoga. 15. Br. Schwaben Durneiss Gy. Repülj fecském.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti főzsetudósítások.

Budapest, szept. 16.

Értéktőzsde.

Magyar hitel	—	—	855.25
Osztrák hitel	—	—	664.75
4%-os koronajáradék	—	—	91.85
Államvasut	—	—	758.—
Jelzálogbank	—	—	485.—
Leszámitoló bank	—	—	607.—
Hazai Bank	—	—	315.—
Kereskedelmi részv.	—	—	753.50
Rimamurányi	—	—	698.50
Salgótarjáni	—	—	—
Közuti vasut	—	—	759.25
Városi villamos	—	—	393.50
Adria	—	—	—

Irányzat: Gyenge.

A gabonátőzsde.

50 kilogramonként.

Buza októberre	—	—	9.85
Rozs októberre	—	—	7.20
Zab októberre	—	—	7.94
Tengeri májusra	—	—	5.73

Irányzat: Lányha.

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCSKICS GYULA.

Ha melege van,

ha fáradt, vagy unatkozik, siessen

Kecskeméthy István

„NEMZETI“ kerthelyiségébe,

hol üdülést, kellemes szórakozást,

ingyen, kitűnő italokat

és izletes ételeket

olcsó pénzért kaphat. Ha lehet, ne

menjen egyedül, hanem családjával

és barátaival, hogy a kellemes

szórakozást megoszthassa velök.

— Minden este fényes műsor —

mozgófénykép előadás.

A kávéház egész éjjel nyitva.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

Társas ebédek, vacsorák és abo-

nensek polgári árban lesznek kiszol-

gálva. — Minden nap

friss flecken.

Számos látogatást kér tisztelettel

Kecskeméthy István vendéglős, a NEMZETI szál-

loda, vendéglős és kávéház bérloje.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.-T.

könyv és hirlapkiadó vállalat

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSÓ-UTCZA 5. SZ.

A legmodernebb betűkkel és diszitő anyagokkal u j o n n a n berendezve.

Mindennemü hivatalos, üzleti és egyéb nyomtatványok a legjutányosabb árak mellett, izléses kivitelben
≡ készíttetnek. ≡

Latin szert. és g. kath. egyházmegyei nyomtatványok állandóan raktáron.

A „TISZÁNTUL”
politikai napilap kiadóhivatala.

Alapított :
1894.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett
a „Tiszántul“-ban közöltetnek.

Alapított :
1894.

Moskovits Farkas és Tsa cipő- és csizmagyár részvénytársaság Nagyvárad.

I. Flók:
Gyár-épület, Kossuth-utca 5. sz.

II. Flók:
Rákóczi-ut, Bazar-épület.

A beiratások alkalmából felhívjuk a t. c. szülők figyelmét elsősorú gyártmányainkra tiu és leányka iskolai cipőkben, melyek a legkényelmesebb formában vannak kiállítva. Állandó nagy választékban kapható fióküzleteinkben. o

A REKLÁM

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári-, kereskedelmi-, ipari-vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az élető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben legjobban és legolcsóbban, megtudható

LEOPOLD GYULA

hirdető vállalat betéti társaság-nál

BUDAPEST, VII. k., Erzsébet-körút 41. sz.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel és páratlan pontossággal eszközölnék hirdetések és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

256 kitűnő naptár kizárólagos bérlete!

Költségvetések és -- Telefon
tervezetek ingyen! 12-06.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás W o l f r a m lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Sima izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Mindenemű izzólámpa különlegességek, fényképező-lámpák ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok,

ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön e célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1. lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítést, átalakítását, javítását, ívlámpák kezelését, hozzávaló szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

81

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Baross-utca 60. számú ház földszintjén két szoba, konyha és mellékhelyiségekből álló lakás 1910 évi

november 1-től kiadó

Értekezni lehet Polgári Takarékpénztárnál, Kossuth-u. 4. sz.

Mindenkinek előnyére van, ha a Miskolci

„Kristály“ vegytisztító

ruhafestő és gőzmosógár VII. sz. fióküzletébe adja ruháit vegytisztítás, festés és gőzmosás végett.

Saját érdekében cselekszik tehát, ha felkeresi a

Szt. János-utca 2. sz.

alatti fióküzletet, hol

helybeli árak mellett

a legszebb munkát kapja.

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

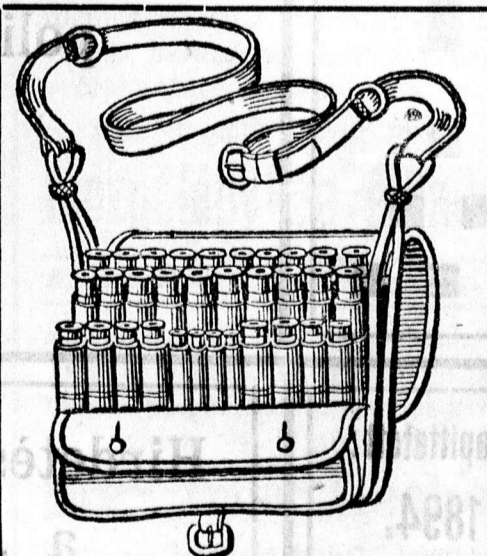
Telefon helyben és vidéken 390.

M. kir. löpor áruda

Wöllersdorfi vadásztöltények egyedüli elárusítói.

Vadászati felszerelések, vadászfegyverek.

Mindenemű és fajta fegyver töltények készen megtöltve nagy választékban.